

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2022 – 2026**

WSTĘP

Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, spełniającym określone funkcje względem niego, w tym m.in. zaspokaja potrzebę bezpieczeństwa, miłości, przynależności, szacunku i uznania, przekazuje obowiązujące w społeczeństwie normy i wzorce zachowań oraz wartości. Kształtuje ona człowieka i przygotowuje go do życia w społeczeństwie, stanowi system wewnętrznych powiązań, w których wszyscy członkowie wzajemnie na siebie oddziałują, pozostając w dynamicznej równowadze, a jakakolwiek zmiana wpływa na jego całość. Przemoc w rodzinie zaburza funkcjonowanie rodzin, naruszając podstawowe prawa człowieka, niszcząc poczucie godności, szacunku i zaufania. Definicja zawarta w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) stanowi, że przemoc to: jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Ustawodawca art. 2 ust. 1 cytowanej ustawy definiuje również członka rodziny jako: osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. 2021. 2345 ze zm.), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą;

Przemoc jest zjawiskiem stanowiącym zagrożenie dla wszystkich uwikłanych w nią osób: ofiar, świadków, sprawców. Skutki jej są długotrwałe i istotnie wpływają na codzienne funkcjonowanie osób, których dotyczą. Należy pamiętać, że przemoc to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania jednej osoby wobec drugiej, która wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powoduje cierpienie i szkody. Występowaniu przemocy szczególnie sprzyjają:

- Obowiązujące w danym środowisku normy kulturowe i społeczne, m.in.: przekonanie o prawie rodziców do dominacji nad dzieckiem, przekonanie o dominacji mężczyzny nad kobietami;
- Nadużywanie alkoholu i uzależnienie od alkoholu, który osłabia kontrolę zachowań, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem, zaburza ocenę sytuacji, powoduje błędną interpretację zachowań innych osób;
- Podeszły wiek, przemoc wobec osób starszych wzrasta, gdy w rodzinie występuje zależność pomiędzy członkami rodziny, dzielenie wspólnego mieszkania, fizyczne i psychiczne obciążenie opiekuna, izolacja społeczna rodziny, choroby psychiczne;
- Niepełnosprawność jest czynnikiem ryzyka, ponieważ nad osobą niepełnosprawną członkowie rodziny i inne osoby mają ewidentną przewagę, a osoby te często zdane są na ich opiekę

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się przy udziale różnych instrumentów.

Wyróżniamy takie oto rodzaje przemocy:

- przemoc ekonomiczną

- przemoc psychiczną
- przemoc seksualną
- zaniedbanie

Cechą charakterystyczną zjawiska przemocy w rodzinie jest tendencja do powtarzania się pewnych prawidłowości nazwanych cyklem przemocy.

W cyklu przemocy obserwuje się następujące po sobie fazy:

- Faza narastającego napięcia – jest to początek cyklu, charakteryzuje się on wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych.

- Faza ostrej przemocy – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji na ofierze. W tej fazie najczęściej dochodzi do interwencji, ofiary pod wpływem silnych emocji spowodowanych doznana krzywdą decydują się wezwać pomoc, złożyć zawiadomienie na policję, podjąć inne działania.

- Faza miodowego miesiąca – jest to faza skruchy ze strony sprawcy, okazywania żalu, miłości. Sprawca obiecuje poprawę, deklaruje, że nigdy się to nie powtórzy, jest miły i troskliwy. Ofiara wbrew zdrowemu rozsądkowi i wcześniejszym doświadczeniom wierzy sprawcy, ponieważ pragnie by to była prawda. W tej fazie wycofuje się z wcześniej podjętych działań, rezygnuje z pomocy, wycofuje skargi. Stopniowo sprawca przestaje być miły, napięcie ponownie narasta i faza kończy się nawrotem przemocy spowodowanym wzrostem napięcia. Wraz z upływem czasu faza miodowego miesiąca ulega skróceniu, a akty przemocy stają się coraz bardziej brutalne i niebezpieczne dla ofiary.

Zjawisko przemocy w rodzinie dotykające naszą społeczność jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji, m.in. służby zdrowia, pomocy społecznej, organizacji pozarządowych, placówek oświatowych, policji, sądów czy Kościoła. Każde z nich ma do czynienia z innym aspektem zjawiska, jednak działając osobno nie doprowadzą do zwiększenia jakości wsparcia społecznego w obszarze przemocy występującej wewnątrz rodzin. Zintegrowanie wszystkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie (dalej zwanego Programem) daje szansę stworzenia jednolitej procedury wsparcia osób uwikłanych w przemoc oraz zwiększenie skuteczności udzielanej pomocy. Jednym z podstawowych warunków osiągnięcia tego celu jest zintegrowanie środowiska przy realizacji Programu. Uchwalenie Programu to zadanie wynikające z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który nakłada na gminy obowiązek tworzenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Głównym jego celem jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy dla rodzin, w których ten problem występuje. Natomiast do zadań należy wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie, jak i przeciwdziałanie temu zjawiskowi oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy jak również w podejmowaniu działań wobec sprawców

ROZDZIAŁ 1. RAMY PRAWNE I ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU

Głównym aktem prawnym określającym zadania służące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która wprowadza definicję przemocy w rodzinie, precyzuje zadania na poszczególnych szczeblach samorządu, określa zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz wobec osób stosujących przemoc. Ustawa nakłada na gminę obowiązek tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Ponadto, ustawodawca w art. 9 d wprowadza procedurę „Niebieskie Karty”, jako narzędzie w oparciu o które podejmowane są interwencje w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą. Procedura obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Sposób jej realizacji określa Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, zgodnie z którym członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej m.in.:

- udzielają pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- podejmują działania w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w celu zaprzestania stosowania tego rodzaju zachowań;
- zapraszają osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej;
- opracowują indywidualny plan pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, i jej rodziny, który zawiera propozycje działań pomocowych;
- rozstrzygają o braku zasadności podejmowania działań.

Postępowanie karne uruchamiane jest poprzez złożenie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa na Policji albo w prokuraturze. Zawiadomienie to można złożyć ustnie do protokołu, złożyć osobiście pismo w sekretariacie lub wysłać listem poleconym. O tym czy na skutek zawiadomienia zostało wszczęte postępowanie, czy też nie, zawiadamiający powinien zostać poinformowany. W przypadku nie udzielania tej informacji w ciągu 6 tygodni od chwili złożenia zawiadomienia można złożyć

zażalenie do Prokuratury Okręgowej¹. Jeśli informacje zawarte w zawiadomieniu uzasadniają podejrzenie popełnienia przestępstwa, to zostaje wszczęte postępowanie karne. Składa się ono z dwóch etapów: postępowania przygotowawczego i sądowego. Faktyczną podstawą wszczęcia postępowania przygotowawczego jest – zgodnie z art. 303 k.p.k. - uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa. Ustawa, mówiąc o uzasadnionym podejrzeniu, wymaga tym samym, aby było ono oparte na racjonalnych przesłankach. Uzasadnione podejrzenie ma się odnosić do konkretnego przestępstwa, a więc czynu, który daje się zakwalifikować z określonego przepisu części szczególnej Kodeksu karnego lub innej ustawy szczególnej. Obowiązek zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu jest wtedy, kiedy z dostępnych materiałów świadczących o popełnieniu przestępstwa wynika wniosek co do posiadania wiarygodnych dowodów popełnienia przestępstwa.

Należy także podkreślić, że zgodnie z art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie **osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych powzięły podejrzenie o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy wobec członków rodziny, powinny niezwłocznie zawiadomić o tym Policję lub prokuratora.**

Przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (j. t. Dz. U. z 2021 r. poz. 2345) regulują m.in. sposób postępowania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie. **Jeżeli przemoc ma charakter ciągły**, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego stanowiący o tym, że: *kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1-2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.*

ROZDZIAŁ 2. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE BELSK DUŻY

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań konieczne jest zdiagnozowanie i stałe monitorowanie rzeczywistego rozmiaru zjawiska przemocy występującej w rodzinach zamieszkujących na terenie gminy Belsk Duży. Diagnoza została przeprowadzona na podstawie danych ze sprawozdań sporządzanych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2019, 2020, 2021.

Jednoznaczne określenie skali tego zjawiska przemocy w rodzinie jest trudne ponieważ dane zgromadzone przez instytucje i podmioty, które w swojej działalności mają bezpośredni lub pośredni kontakt z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie (organizacje pozarządowe, ośrodki pomocy społecznej, sądy, policja, placówki oświatowe, prokuratura, komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, ośrodki wsparcia) stosują różne formy typologii i klasyfikacji danych. Trudno jednoznacznie określić liczbę ofiar przemocy, które w wielu przypadkach nie składają zawiadomienia

---

¹ Art. 306 §3 Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021 roku poz. 534)

o przestępstwie z różnych powodów m.in. obawy przed sprawcą, brakiem wiary w możliwość skutecznego działania wymiaru sprawiedliwości, chęci zapomnienia o doznanej krzywdzie, ochrony sprawców lub osób z nimi związanych przed cierpieniem, wstydu, obawy przed wykluczeniem społecznym i innych czynników. Przedstawione czynniki powstrzymujące przed składaniem zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, odgrywają szczególną rolę w obliczu czynów popełnianych przez osoby bliskie i znajome. Z tego też względu można przypuszczać, że znaczna liczba przypadków przemocy w rodzinie pozostaje nieujawniona. Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem społecznym towarzyszącym ludziom od początku istnienia instytucji rodziny. Na przestrzeni lat różna była akceptowalność tego zjawiska, natomiast nie ma wątpliwości, że przemoc dotyka zwykle osoby najbliższe, tj. dzieci, kobiety, a także osoby starsze bądź niepełnosprawne.

Szczegółowy wykaz prowadzonych procedur Niebieskiej Karty w Gminie Belsk Duży w latach 2019, 2020, 2021 zawiera poniższa tabela.

		2019	2020	2021
Liczba Niebieskich Kart prowadzonych z poprzednich okresów		8	8	9
Liczba Niebieskich Kart wszczętych w danym roku		9	11	15
Liczba sporządzonych NK C		6	9	14
Liczba sporządzonych NK D		4	4	6
Liczba przypadków odebrania dziecka		0	0	0
Liczba zakończonych procedur NK razem		9	10	20
Z powodu:	Ustania przemocy w rodzinie oraz zrealizowania indywidualnego planu pomocy:	7	7	16
	Braku zasadności podejmowanych działań:	2	3	4

Opracowane na podstawie sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z realizacji procedury „Niebieskie Karty” za lata 2019- 2021

Z danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Grójcu i dokumentacji Gminnego Zespołu wynika, że dzielnicowi regularnie i aktywnie uczestniczyli w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wykonywano również wizyty w środowisku sprawdzające stan bezpieczeństwa osób dotkniętych przemocą, prowadzono rozmowy o

odpowiedzialności karnej za znęcanie się z osobami wobec której istniało podejrzenie, że stosują przemoc względem najbliższych. Poniższa tabela przedstawia wykaz działań podjętych przez funkcjonariuszy Policji na rzecz mieszkańców gminy Belsk Duży w latach 2019 - 2021.

	2019	2020	2021
Liczba wszczętych procedur NK	9	11	15
Liczba interwencji policyjnych z kategorii „domowych”, w tym:	112	110	104
Liczba sprawców przemocy zatrzymanych do wytrzeźwienia	4	2	3
Liczba osób wobec których zaistniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie	9	11	15
Liczba prowadzonych postępowań przygotowawczych z art. 207 k.k. w tym:	4	7	4
Zakończonych sporządzeniem aktu oskarżenia	1	3	2
Umorzonych wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa	3	4	2

Źródło: System Wspomagania Dowodzenia Policji

Funkcjonowanie systemu przeciwdziałania przemocy w świetle danych statystycznych i opinii współpracujących ze sobą służb

Przemoc w rodzinach zamieszkujących na terenie gminy Belsk Duży, wg opinii przedstawicieli służb zaangażowanych w jej przeciwdziałanie jest zjawiskiem ukrytym. W środowisku nadal jest to temat tabu. Nie wszystkie osoby doświadczające przemocy chcą współpracować z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, nie chcą również zgłaszać na Policję problemu przemocy lub wycofują wcześniej złożone zeznania. Natomiast osoby podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie często nie zgłaszają się na wezwania Zespołu Interdyscyplinarnego. Dodatkową przeszkodą która utrudnia oddziaływanie na sprawców jest to, że w naszym powiecie nie wdrożony został program korekcyjno – edukacyjny przeznaczonych dla osób stosujących przemoc. Rozmówcy zwrócili też również uwagę na trudności w odróżnieniu konfliktu małżeńskiego od przemocy.

Przemoc w rodzinie wiąże się z różnymi innymi problemami takimi jak uzależnienie od alkoholu, bezrobocie, zaburzenia psychiczne, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Nie oznacza to jednak, że do przemocy dochodzi tylko i wyłącznie w rodzinach problemowych, korzystających z pomocy społecznej, lecz co raz częściej jest to problem występujący w rodzinach dobrze sytuowanych. Przedstawiciele służb pomocowych zwracają szczególną uwagę na sytuację dzieci wychowujących się w rodzinach, gdzie przemoc jest akceptowalnym wzorem zachowania. Podkreślają istnienie ryzyka dziedziczenia przemocy i rolę profilaktyki w kształtowaniu prawidłowych postaw i zachowań dzieci i młodzieży. Przedstawiciele służb odpowiedzialnych za przeciwdziałanie

przemocy w rodzinie wyrazili swoje opinie na temat funkcjonowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wskazali na szereg trudności związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Wśród czynników utrudniających skuteczne zapobieganie i zwalczanie przemocy domowej wymienili:

1. Niską świadomość społeczną problemu wśród mieszkańców gminy wyrażającą się m. in. w obojętności wobec przemocy w rodzinie; osoby będące świadkami przemocy często, z różnych przyczyn, nie zgłaszają problemu;
2. Brak odpowiednich narzędzi do motywowania osób stosujących przemoc do współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
3. Brak możliwości kierowania sprawców do udziału w zajęciach kompensacyjno- edukacyjnych (powiat nie realizuje tego zadania)
4. Brak grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej
5. Biurokracja związana z obowiązkiem dokumentowania wszystkich podjętych działań przez służby zaangażowane w procedurę „Niebieskie Karty”, brak jasnych wytycznych nt. realizacji planu pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc;

Zasoby instytucjonalne na terenie gminy Belsk Duży

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy odbędzie się w oparciu o współpracę i zaangażowanie wielu instytucji i organizacji zajmujących się problemami społecznymi. Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych są:

- instytucje publiczne, samorządowe, - organizacje pozarządowe, - pozostałe jednostki. Do zasobów instytucjonalnych z których czerpie Gmina można zaliczyć:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Gminny Punkt Konsultacyjny
- Biblioteka Gminna
- Starostwo Powiatowe w Grójcu.
- Urząd Gminy w Belsku Dużym.
- Sąd Rejonowy w Grójcu - III Wydział Rodzinny i Nieletnich
  - Zespół Kuratorski
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Belsku Dużym.
- Prokuratura Rejonowa w Grójcu.
- Policja - Komenda Powiatowa w Grójcu

- Punkt przyjęć dzielnicowego
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu.
- Powiatowy Urząd Pracy w Grójcu
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Grójcu.
- Placówki oświatowo- wychowawcze:
  - a) Szkoły,
  - b) Przedszkola,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Belsku Dużym
- Kościół
- Ochotnicze Straże Pożarne
- fundacje, stowarzyszenia, kluby sportowe
- inne organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego

W skali lokalnej bardzo ważna jest współpraca władz samorządowych z organizacjami pozarządowymi. Organizacje te działając na rzecz małej społeczności są bardzo cennym źródłem informacji o oczekiwaniach określonych grup społecznych. Efekty dobrej współpracy będą przekładać się na podniesienie skuteczności i efektywności działań podejmowanych w sferze zadań publicznych.

Wnioski i rekomendacje

PRZEMOC W RODZINIE W OCZACH SPECJALISTÓW BIORĄCYCH UDZIAŁ W PRACACH GMINNEGO ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

Wnioski	Rekomendacje
<p>Przemoc w rodzinie jest tematem „wrażliwym” i trudnym do diagnozowania. Osoby doznające przemocy nie chcą zgłaszać tego problemu, obawiając się reakcji otoczenia, represji ze strony sprawcy, długich i zawiłych procedur prawnych. Taki stan rzeczy ma odzwierciedlenie w statystykach prowadzonych przez GOPS oraz Policję. W społeczności funkcjonuje też opinia, że przemoc w rodzinie to problem marginesu społecznego.</p>	<p>W celu skutecznego przeciwdziałania przemocy i ochrony osób doznających przemocy należy systematycznie diagnozować problem w środowisku lokalnym.</p>

<p>Mało konsekwencji prawnych dla sprawców przemocy domowej (ofiary przemocy nie składają zawiadomień o popełnieniu przestępstwa)</p>	<p>Należy wspierać osoby doznające przemocy aby były silne i konsekwentnie walczyły o swoje lepsze życie bez przemocy. Wskazane jest rozpowszechnianie informacji na temat działającego Gminnego Punktu Konsultacyjnego.</p>
<p>W świadomości społecznej nadal funkcjonują mity i stereotypy dotyczące przemocy w rodzinie. Wiele osób uważa, że do przemocy dochodzi najczęściej w rodzinach z problemem alkoholowym.</p>	<p>Warto edukować społeczeństwo, w tym osoby uzależnione od alkoholu i ich rodziny, że uzależnienie nie jest przyczyną przemocy. Aby powstrzymać przemoc w rodzinie nie wystarczy tylko poddać się leczeniu odwykowemu. Osoby stosujące przemoc powinny dodatkowo uczestniczyć w programach korekcyjno – edukacyjnych.</p>
<p>Mieszkańcy najczęściej rozumieją przemoc jako fizyczne znęcanie się nad członkiem rodziny.</p>	<p>Należy prowadzić działania informacyjno – edukacyjne służące upowszechnianiu wiedzy wśród mieszkańców o formach przemocy, konsekwencjach i sposobach rozpoznawania przemocy.</p>
<p>Poważną barierę w skutecznym przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowią deficyty lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie: niewystarczająca ilość specjalistów, biurokracja, nadmiar obowiązków, brak programu korekcyjno- edukacyjnego dla sprawców przemocy</p>	<p>Rekomenduje się podjęcie działań służących niwelowaniu deficytów lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (zachęcanie do tworzenia grup wsparcia, tworzenie Grup Roboczych w ramach Gminnego Zespołu)</p>

Na podstawie informacji zawartych w diagnozie problemu przemocy w rodzinie przeprowadzono analizę SWOT, która posłuży ocenie mocnych i słabych stron gminy Belsk Duży w kontekście przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szans i zagrożeń, jakie wynikają z czynników zewnętrznych. Analiza ta pozwoli na ocenę i całościowy ogląd gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wskazanie jego słabych punktów, które z czasem można przełożyć na konkretne rozwiązania.

Analiza pomogła w określeniu priorytetowych obszarów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a tym samym w sformułowaniu celu głównego i celów szczegółowych Programu.

Mocne strony i wynikające z nich szanse	Słabe strony i wynikające z nich zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy dostępu do pomocy psychologicznej oraz poradnictwa - prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży - prowadzenie poradnictwa i podejmowanie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - podejmowanie działań w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie - zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy dostępu do pomocy psychologicznej w Gminnym Punkcie Konsultacyjnym - prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży - prowadzenie poradnictwa i podejmowanie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - podejmowanie działań w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie <p><u>SZANSE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - dostęp osób uzależnionych i dotkniętych przemocą w rodzinie do informacji o możliwych formach pomocy - zwiększająca się świadomość społeczna, w tym dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli na temat problemów uzależnień i przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> - brak na terenie gminy organizacji pozarządowych zajmujących się uzależnieniami i przemocą w rodzinie - brak posterunku policji na terenie Gminy - brak grup wsparcia <p><u>ZAGROŻENIA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej - zwiększająca się liczba osób i rodzin wymagających interwencji z powodu przemocy w rodzinie - zwiększająca się z powodu pandemii izolacja społeczna i utrudniony dostęp do specjalistów - sprzedaż napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim - niewystarczająca ilość specjalistów pracujących z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie - nadmierna biurokracja procedur - zagrożenie wypaleniem zawodowym osób pracujących w służbach pomocowych - Nauka zdalna utrudniająca szkole identyfikację problemów przemocy u dzieci i młodzieży

<ul style="list-style-type: none"> - podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomocy społecznej oraz pozostałych członków Zespołu - utworzenie zakładki na stronie internetowej gminy dotyczącej problemu przemocy w rodzinie - prowadzenie akcji informacyjnej: broszury, ulotki, plakaty, informacje w prasie i mediach lokalnych 	
---	--

ROZDZIAŁ 4. STRATEGICZNY PLAN DZIAŁANIA

Zebrane informacje zaprezentowane w poprzednim rozdziale stały się punktem wyjścia do prac nad wyodrębnieniem czterech głównych obszarów problemowych:

1. Niska świadomość i niewystarczająca wiedza mieszkańców na temat przemocy domowej
2. Niewystarczająca wiedza mieszkańców o możliwościach uzyskania pomocy dla osób doznających przemocy
3. Niska skuteczność działań, podejmowanych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie zakończonych sporządzeniem aktu oskarżenia
4. Nieefektywna współpraca służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Skuteczny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony osób przemocy w rodzinie składa się z następujących celów:

1. Profilaktyka przemocy w rodzinie
2. Kompleksowa pomoc i wsparcie dla osób doznających przemocy w rodzinie
3. Skuteczne procedury skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie
4. Efektywna współpraca służb na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Do celów strategicznych przyporządkowano cele operacyjne oraz kierunki działań, umożliwiające realizację założeń dokumentu.

CEL STRATEGICZNY NR 1 PROFILAKTYKA PRZEMOCY W RODZINIE
CELE OPERACYJNE
1. PODNOSZENIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ NT PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE
2. REALIZACJA DZIAŁAŃ ŚRODOWISKOWYCH NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
3. ROZWÓJ PORADNICTWA DLA OSÓB DOTKNIĘTYCH I ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ
KIERUNKI DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> - Informowanie i edukowanie nt. przyczyn, form i skutków przemocy poprzez realizację kampanii informacyjnych, rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, plakatów, ulotek itp.) informacja w prasie lokalnej oraz na stronie internetowej - Realizacja działań informacyjno – edukacyjnych służących ochronie dzieci, osób starszych lub/i niepełnosprawnych przed przemocą w rodzinie - Działania edukacyjne służące modelowaniu prawidłowych funkcji rodziny i wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców - Oddziaływanie na świadków przemocy poprzez informowanie o konieczności i sposobach reagowania na przemoc w rodzinie - Organizacja form spędzania czasu wolnego sprzyjających wzmocnieniu więzi rodzinnych, promowanie więzi w rodzinie - Realizacja programów i zajęć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży m. in. z zakresu radzenia sobie ze złością i agresją oraz konstruktywnego rozwiązywania konfliktów - Promowanie zabaw, książek i programów wolnych od przemocy wśród dzieci i ich rodziców - Diagnozowanie i rozwiązywanie konfliktów w rodzinie z zastosowaniem mediacji rodzinnych - Stworzenie i rozpowszechnianie bazy danych z informacjami nt instytucji/ organizacji świadczących pomoc rodzinom problemem przemocy - Stworzenie, prowadzenie i bieżąca aktualizacja zakładki na stronie internetowej gminy dotycząca przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ
Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne samorządu gminnego, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, placówki oświatowe i kulturalne.
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Budżet samorządowy
PARTNERZY
Organizacje pozarządowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, służba zdrowia, Sąd Rejonowy, lokalne media, placówki leczenia uzależnień, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, instytucje kościelne
OKRES REALIZACJI

CEL STRATEGICZNY NR 2**POMOC I WSPARCIE DLA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY W RODZINIE****KIERUNKI DZIAŁAŃ**

- zapewnienie dostępności do poradnictwa psychologicznego poprzez dyżury specjalistów w Gminnym Punkcie Konsultacyjnym
- Udzielenie wsparcia dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych przemocą domową w ramach zajęć pozalekcyjnych, profilaktycznych
- Identyfikowanie problemu przemocy w rodzinie poprzez realizację procedury „Niebieskich Kart”
- Informowanie ofiar przemocy w rodzinie o instytucjach i organizacjach oferujących specjalistyczne wsparcie
- Udzielenie pomocy medycznej osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz wystawienie bezpłatnego zaświadczenia o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała w związku z użyciem przemocy w rodzinie
- Udzielanie pomocy prawnej, psychologicznej, pedagogicznej, socjalnej dla osób doznających przemocy oraz zagrożonych przemocą
- Zapewnienie bezpiecznego schronienia ofiarom przemocy w rodzinie w Ośrodku Interwencji Kryzysowej lub innych placówkach
- Udzielenie bezpiecznego schronienia dzieciom doznającym przemocy ze strony rodziców lub opiekunów prawnych
- Informowanie o możliwych formach pomocy
- praca socjalna

ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej , Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, placówki oświatowe, służba zdrowia, Sąd Rejonowy.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Budżet samorządowy

PARTNERZY

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, służba zdrowia, Sąd Rejonowy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

OKRES REALIZACJI

2022-2026

CEL STRATEGICZNY NR 3
SKUTECZNE PROCEDURY INTERWENCYJNE I DZIAŁANIA SKIEROWANE DO OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE
KIERUNKI DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> - Informowanie sprawców przemocy o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy w rodzinie oraz motywowanie osób stosujących przemoc do podjęcia działań na rzecz zatrzymania przemocy - Izolowanie sprawców przemocy poprzez zastosowanie instrumentów prawnych w postaci nakazu opuszczenia lokalu, zakazu zbliżania się sprawcy do ofiary - Kierowanie do programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie (jeśli takie powstaną) - Kierowanie nadużywających sprawców przemocy domowej do GKRPA - Kierowanie sprawców na konsultację ze specjalistą do Gminnego Punktu Konsultacyjnego
ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej , Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Sąd Rejonowy.
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Budżet samorządowy
PARTNERZY
Policja, Prokuratura, Sąd Rejonowy, Gminny Punkt Konsultacyjny
OKRES REALIZACJI
2022- 2026

CEL STRATEGICZNY NR 4
EFEKTYWNA WSPÓŁPRACA SŁUŻB NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
KIERUNKI DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> - Prowadzenie statystyk służących monitorowaniu problemu przemocy w rodzinie oraz podejmowanych działań - Wymiana informacji nt. kompetencji, zadań, świadczonych form wsparcia pomiędzy poszczególnymi służbami odpowiedzialnymi za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - Organizacja szkoleń i warsztatów dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych - Udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach i seminariach organizowanych na szczeblu powiatowym, wojewódzkim lub ogólnokrajowym - Wzmocnienie współpracy jednostek samorządowych z wymiarem sprawiedliwości i służbą zdrowia - Zabezpieczenie środków na obsługę bieżącego funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego - Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ofiar przemocy - Wspieranie inicjatyw lokalnych o tematyce związanej z przeciwdziałaniem przemocy
ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ
Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Policja, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, służba zdrowia, Policja, Sąd Rejonowy, Wójt Gminy, Rada Gminy
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Budżet samorządowy
OKRES REALIZACJI
2022- 2026

ROZDZIAŁ 5. WDROŻENIE, MONITORING, EWALUACJA PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przyjmuje uchwałą Rada Gminy Belsk Duży.

Monitoring realizacji Programu ma na celu weryfikację czy wyznaczone w dokumencie cele zostały zrealizowane i jaki jest ich wynik. Systematyczna ocena pozwoli na modyfikację kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych. Celem ewaluacji jest ocena działań realizowanych w

ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie pod kątem następujących kryteriów:

1. Skuteczność - ocena w jakim stopniu realizowane są cele założone w Programie,
2. Użyteczności - ocena w jakim stopniu realizowane działania odpowiadają potrzebom odbiorców.

Raz w roku na spotkaniu przedstawicieli służb biorących udział w realizacji Programu przeanalizowane zostaną postępy prac. Wypełniona zostanie karta zrealizowanych działań.

Wnioski płynące z takiego monitoringu umożliwią zmodyfikowanie i ewaluację działań oraz zaplanowanie działań priorytetowych na kolejny rok.

Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring realizacji Programu będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Belsku Dużym we współpracy z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

